

**EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
NÁRODOHOSPODÁRSKA FAKULTA
UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE
PRÁVNICKÁ FAKULTA**

Evidenčné číslo: 101002/B/2017/36086129774964740

HOSPODÁRSKY ÚČEL ZMENKY

Bakalárska práca

2017

Martina Blatnická

**EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
NÁRODOHOSPODÁRSKA FAKULTA
UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE
PRÁVNICKÁ FAKULTA**

HOSPODÁRSKY ÚČEL ZMENKY

Bakalárska práca

Študijný program: Ekológia a právo
Študijný odbor: 3.3.1 NÁRODNÉ HOSPODÁRSTVO
3.4.1 PRÁVO
Školiace pracovisko: Katedra obchodného a hospodárskeho práva
Právnická fakulta
Školiteľ: JUDr. Branislav Jablonka, PhD

2017

Martina Blatnická

Čestné vyhlásenie

Čestne vyhlasujem, že záverečnú bakalársku prácu som vypracovala samostatne a uviedla som všetku použitú literatúru.

Dátum: 13.05.2017

.....
Martina Blatnická

Pod'akovanie

Chcela by som sa poďakovať svojmu školiteľovi JUDr. Branislavovi Jablonkovi za odbornú pomoc, rady a usmernenie pri písaní mojej práce.

ABSTRAKT

BLATNICKÁ, Martina: Hospodársky účel zmenky. Bakalárska práca. Univerzita Komenského v Bratislave. Právnická fakulta. Vedúci: JUDr. Branislav Jablonka, PhD., Stupeň odbornej kvalifikácie: Bakalár v študijnom odbore Ekonómia a Právo UNIBA v Bratislave, 2017. s. 38

Cieľom teoretickej časti bakalárskej práce bolo vymedzenie základných pojmov súvisiacich so zmenkou. Zároveň sme deskriptívnou metódou vymedzili pojem komerčná banka, nakoľko sa v bakalárskej práci zameriavame na využitie zmeniek v bankovom sektore. V druhej kapitole sme využili metódu analýzy, za pomoci ktorej podrobne sú charakterizované pobočky zahraničných bánk a to: mBank S. A., Oberbank AG a UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a. s. V analýze sa zameriavame na poskytované úvery od pobočiek zahraničných bánk, ktoré sú zabezpečované zmenkou. Cieľom empirického výskumu bolo zistiť, ktorá z pobočiek zahraničných bánk na Slovensku ponúka najvýhodnejšie úvery zabezpečené zmenkou. Pomocou komparatívnej metódy sa snažíme zistiť spoločnú črtu pobočiek zahraničných bánk. Zistenia vyhodnocujeme v jednotlivých tabuľkách, v ktorých odpovedáme na výskumné otázky, ktoré sme si stanovili na začiatku práce.

Kľúčové slová: zmenka, blankozmenka, komerčná banka, úverové riziko, mBank S. A., Oberbank AG, UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a. s.

ABSTRACT

BLATNICKÁ, Martina: The economic purpose of the bill. Bachelor Thesis. Univerzita Komenského v Bratislave. Právnická fakulta. Supervisor: JUDr. Branislav Jablonka, PhD. Degree of Qualification: Bachelor in the department of Ekónómia a Právo. UNIBA Bratislava, 2017. p. 38

The aim of the theoretical part of bachelor thesis was to define the basic concepts related with the bill.. Also I define a concept of commercial bank because in bachelor thesis we define usage bills in banking sector. In the second chapter I describe the characteristic of branches of foreign banks in Slovakia: mBank S. A., Oberbank AG a UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, Inc. The analysis focuses on: on loans provided by branches of foreign banks, which are secured promissory note. . The aim of empirical research was to determine which of the branches of foreign banks offer the most advantageous loans secured by promissory note. Using comparative methods try to find a common feature or features of the branches of foreign banks. The findings are on based evaluation of research questions that we set at the beginning of bachelor thesis in the individual tables.

Keywords: bill, blank promissory note, commercial banks, credit risk, mBank S. A., Oberbank AG, UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia Inc.

OBSAH

ÚVOD.....	8
1 ZMENKA AKO ZABEZPEČOVACÍ PROSTRIEDOK	10
1.1 Vymedzenie pojmu – pôvod a charakteristika zmenky	10
1.2 Charakteristika BLANKOZMENKY	14
1.3 Náležitosti vlastnej a cudzej zmenky	16
1.4 Vymedzenie pojmu komerčná banka	19
1.5 Charakteristika úverového rizika	21
1.5.1 Úverové riziko v činnosti vybraných bánk	21
1.6 Využitie zmenky v bankovom sektore	23
2 HOSPODÁRSKY ÚČEL ZMENKY V BANKOVOM SEKTORE	24
2.1 Analýza bankového sektora zahraničných bánk SR	24
2.1.1 mBank S. A.....	24
2.1.2 Oberbank AG	25
2.1.3 UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a. s.	26
2.2 Analýza dát.....	29
3 VYUŽITIE ZMENIEK V BANKOVOM SEKTORE.....	31
3.1 Metodologické postupy	31
3.2 Vyhodnocovacia etapa – komparatívna metóda	32
ZÁVER.....	36
BIBLIOGRAFIA.....	38

Zoznam ilustrácií a tabuliek

Obr. 1 Rozdiel medzi vlastnou a cudzou zmenkou	16
Tab. 1 Úvery od UniCredit Bank	27
Tab. 2 Otázka č. 1 Ktorá z komerčných zahraničných bánk na Slovensku ponúka najvýhodnejší úver prostredníctvom zmeniek?	33
Tab. 3 Otázka č. 2 Aký je najvýraznejší rozdiel v týchto bankách?	34
Tab. 4 Otázka č. 3 Aké sú podmienky získania úverov prostredníctvom zmeniek v bankách?	34
Tab. 5 Otázka č. 4 U ktorej z komerčných zahraničných bánk je najjednoduchšie získať úver prostredníctvom zmenky?	35

Zoznam skratiek a symbolov

CEB	Rozvojová banka Rady Európy
CP	cenný papier
EIB	Európska investičná banka
EIF	Európsky investičný fond
EUR	peňažná mena euro
SZL	skladiskové záložné listy
TZL	tovarové záložné listy
ZZaŠ	Zákon zmenkový a šekový

ÚVOD

Zmenky môžeme zaradiť medzi veľmi obľúbené zabezpečovacie prostriedky pri poskytovaní bankových úverov. Ich využitie je nie len v bankovom sektore ale aj v bežných obchodnoprávných vzťahoch. Ich účelom je pomôcť vyriešiť dočasnú platobnú neschopnosť, považujú sa za praktické riešenie a ich použitie je viac úsporné ako peniaze v hotovosti. V knihe Medzinárodne obchodné financovanie autorka uvádza citát od Navara Zamorana, ktorý výstižne charakterizuje zmenku: *“Vynález peňazí postavil obchod na nohy a vynález zmenky mu dal krídla.”* (JANČÍKOVÁ, 2013:73) Zmenka je určitá listina, v ktorej vystavovateľ sám sľubuje zaplatiť určitú čiastku v lehote splatnosti vzniknutého záväzku zmenkovo oprávnenému majiteľovi takejto listiny (tzv. zmenka vlastná - Promissory Note), prípadne prikazuje inej osobe, aby určitú čiastku zaplatila v lehote splatnosti záväzku zmenkovo oprávnenému majiteľovi takejto listiny (tzv. zmenka cudzia - Bill of Exchange). Pričom dôvod záväzku na zmenke sa neuvádza. Za výhodu zmenky sa považuje aj jej prevoditeľnosť rubopisom (žirom, indosamentom), na základe čoho sa nový majiteľ zmenky stáva skutočným veriteľom. Táto výhoda sa ešte zvyšuje prípadným solidárnym ručením indosantov za zaplatenie zmenky. (JANČÍKOVÁ, 2013)

Cieľom teoretickej časti bakalárskej práce bolo vymedzenie základných pojmov súvisiacich so zmenkou, ktorá je považovaná za zabezpečovací prostriedok. Zamerali sme sa na vymedzenie pojmu zmenka, na jej pôvod a špecifickú charakteristiku. V rámci tejto kapitoly je využitá deskriptívna metóda, pomocou ktorej sme deskriptívne definovali aj blankozmenku a náležitosti vlastnej a cudzej zmenky. Zároveň sme deskriptívnou metódou vymedzili pojem komerčná banka, nakoľko sa v bakalárskej práci zameriavame na využitie zmeniek v bankovom sektore. V bakalárskej práci sme si zvolili zámerne komerčné zahraničné banky pôsobiace na Slovensku. V druhej kapitole sme využili metódu analýzy, za pomoci ktorej podrobne charakterizujeme komerčné zahraničné banky na Slovensku a to: mBank S. A., Oberbank AG a UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a. s.. V tejto analýze sa zameriavame na ponúkané úvery jednotlivých komerčných zahraničných bánk.

Vo výskumnej časti sme využili najhlavnejšiu metódu a to komparáciu štyroch komerčných bánk na Slovensku, pričom sme sa zamerali na pobočky zahraničných bánk a

to: mBank S. A., Oberbank AG a UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a. s.. Pomocou komparatívnej metódy sa snažíme nájsť spoločnú črtu, alebo črty vybraných komerčných zahraničných bánk na Slovensku, ktorá ponúka najvýhodnejšie úvery zabezpečených zmenkou. Ide o metódu, pomocou ktorej zistíme zhodné alebo rozdielne vlastnosti pozorovaných spoločností. Zistenia sú vyhodnotené v jednotlivých tabuľkách, v ktorých sú odpovede na výskumné otázky, ktoré sme si stanovili na začiatku práce a to: Ktorá z komerčných zahraničných bánk na Slovensku ponúka najvýhodnejší úver prostredníctvom zmeniek? Aký je najvýraznejší rozdiel v týchto bankách? Aké sú podmienky získania úverov prostredníctvom zmeniek v bankách? U ktorej z komerčných zahraničných bánk je najjednoduchšie získať úver prostredníctvom zmenky?

1 ZMENKA AKO ZABEZPEČOVACÍ PROSTRIEDOK

Návrat zmenky do hospodárskeho života sa uskutočnil najmä vďaka rozšírením trhových vzťahov, ktoré vytvorili podmienky pre jej návrat v bankovej, obchodnej a ostatnej podnikateľskej oblasti a aj vo vnútroštátnych vzťahoch, ako aj v medzinárodnom obchode. Dlhoročná pauza v používaní zmenky v obchodnej praxi bola spôsobená najmä neúčastou fungujúceho trhového mechanizmu. (MAKAROVÁ, 1998) Medzi hlavný legislatívny nástroj fiškálnej politiky zaraďujeme zmenky, ktoré majú mimoriadny význam, nie len vo svojej vysokej politickej polemike, ale v rámci histórie parlamentu. (BURTON, DREWRY, 1981) Zmenka je známa ako platobný nástroj už od začiatku minulého tisícročia. Vďaka jej použitiu ako nástroja záručného úveru v období, kedy bolo počítanie úrokov zakázané sa postupne rozširovala. Za kapitalizmu došlo k najväčšiemu rozšíreniu zmeniek, pretože ich vydávanie a obeh oproti papierovým peniazom bolo možné pružne prispôbiť rozširovaniu kapitalistickej výroby. Na základe tohto sa zmenka so šekom stala úverovým nástrojom obehu. (JANČÍKOVÁ, 2013) V práci postupne vymedzujeme pojem zmenku, ktorá je používaná ako zabezpečovací prostriedok, jej náležitosti a zároveň aj charakterizujeme blankozmenku. Zároveň sa zameriavame aj na definovanie komerčnej banky, nakoľko sa v práci zameriavame na využitie zmeniek v bankovom sektore. Definujeme možnosti eliminácie úverového rizika, pri ktorom je využívaná aj zmenka.

1.1 Vymedzenie pojmu – pôvod a charakteristika zmenky

Pojem zmenky nie je nijako definovaný zákonom č. 191/1950 Zb. Napriek tomu je potrebné pojem zmenky a jej hlavné znaky ozrejmiť. Zmenka predstavuje cenný papier, pritom ju zaraďujeme medzi cenné papiere (CP) dokonalé, ktoré sú väčšinou nazývané aj skripturami. Čo sa týka z hľadiska prevoditeľnosti sú zmenky typickým zákonným orderpapierom. Zmenka sa musí vydať v prospech individuálne určenej osoby, inak v tom prípade by nešlo o zmenku podľa zákona. Zmenky zaraďujeme aj medzi dlžnicke CP, na základe toho, že predmetom zmenkového záväzku nemôže byť nič iné ako zaplatenie určitej v zmenke konkretizovanej peňažnej čiastky. Určité nepeňažné plnenie neprichádza do úvahy pri zmenke. Zároveň je aj abstraktným a nesporným záväzkom. Jej podstata je v tom, že vlastník zmenky nemusí preukazovať nič iné, len to, že je vlastníkom platenej

zmenky počas predkladania zmenky na platenie ani neskôr pri jej prípadnom vymáhaní. Samotná zmenka, v tom prípade ak je platná je dostatočným dôvodom pre vznik nároku na čiastku v nej uvedenú. Zmenka je CP umoriteľným, v tomto prípade právo nie je úplne nezvratne upevnené na vec, listinu, hmotný substrát. (KOVAŘÍK, MAMOJKA, 1994) Zmenka môže predstavovať dokonalý CP, len za pomoci princípu prísnosti, ktorou je ovládaná. Vyjadruje ho podstata „buďte také, aké máte byť, alebo nebuďte vôbec“. Z toho vyplýva, že ak zmenka, ktorá neobsahuje zákonom stanovené náležitosti je považovaná za neplatnú. Výnimku udáva zákon len pre údaj o splatnosti a to: ak tento údaj chýba, v tom prípade ide o zmenku na videnie; ďalej môže chýbať miesto platby - bude ním miesto uvedené pri zmenečníkovi; a v tom prípade ak chýba miesto vystavenia zmenky, bude ním miesto uvedené pri vystaviteľovi zmenky. Rozdielna situácia je pri blankozmenkách, ktoré sú považované za budúce zmenky a v čase ich vystavenia neboli známe skutočnosti, ktoré sa týkajú splatnosti ceny, predmetu plnenia a atď. Zmenku by však mohol falšovať len ten, kto by ju vyplnil bez oprávnenia dohodnutého v súvislosti s jej vystavením o tom, kto a akým spôsobom zmenku doplní. (FRIČOVÁ, 2003)

Základnou právnou úpravou je zákon č. 191/1950 Zb., zákon zmenkový a šekový, ktorý je platný až do dnes. Zároveň ide o úplne klasickú úpravu zmenkového a šekového práva. Tento zákon, ako už aj z jeho názvu vyplýva, že zlučuje v sebe dve úpravy, ktoré boli predtým úplne samostatnými úpravami, ako je to v prevažnej miere v zahraničných právnych poriadkoch. *„Zákon zmenkový a šekový je osobitnou právnou úpravou, ktorá má prednosť pred osobitnými právnymi úpravami a to aj vtedy, ak by upravovali obdobné veci. Zmenkové právo patrí do oblasti súkromného práva, kde ingerencia štátu má len jeden cieľ, a to ochranu individuálnych záujmov a nie záujmov verejných.“* (KOVAŘÍK, MAMOJKA, 1994:2) V praktickej aplikácii sa však nezaobídeme zmenkovými transakciami bez ustanovení Obchodného zákonníka, Občianskeho zákonníka, zákona o cenných papieroch a Občianskeho súdneho poriadku (MAKAROVÁ, 1998)

Väčšinou obsahujú zmenkové vzťahy viacstranný charakter a zároveň jednotlivé zmenkovo zviazané osoby sa môžu s postupom určitého času na zmenku podpisovať, to znamená, že sa môže rozširovať ich okruh alebo sa môže ich počet znižovať. Napriek tomu sa tak môže v zmenkovom vzťahu zúčastniť aj podnikateľ, tak aj osoby, ktoré nie sú podnikateľmi. Je zložité stanoviť režim zmenky, z hľadiska počtu účastníkov, ktorí z časti

sú a z časti nie sú podnikateľmi. Zákon zmenkový a šekový je nutné považovať za právnu úpravu kogentnú – záväznú.

„Zmenková spôsobilosť sa rozpadá podobne ako pri iných záväzkoch na dve stránky. Prvá z nich predstavuje aktívnu zmenkovú spôsobilosť. Ide o schopnosť byť nositeľom práv a povinností. Pasívna zmenková spôsobilosť vyjadruje druhú stránku zmenkovej spôsobilosti teda schopnosť zmenkovo sa zaväzovať svojím vlastným konaním. Pasívna zmenková spôsobilosť sa uskutočňuje prostredníctvom právnych úkonov konkrétnych osôb tak fyzických ako aj právnických.“ (KOVAŘÍK, MAMOJKA, 1994:10)

Za vznik zmenky sa považuje jej vystavenie. Právoplatná zmenka je viazaná na existenciu listiny, spísanej a svojím obsahom aj v súlade s ustanoveniami ZZŠ. Z toho vyplýva, že zmenka ako CP predstavuje materializovanú podobu. Aby listina sa považovala za platnú zmenku, zároveň musí spĺňať danú obsahovú stránku, ktorá je charakterizovaná podstatnými náležitosťami zmenky. Zmenkové prehlásenie môže mať podobu bezpodmienečného príkazu, prípadne sľubu. Na základe čoho môže dôjsť k diametrálnemu rozdielu medzi dvomi základnými druhmi zmeniek, tj. cudzou a vlastnou, ktoré si bližšie rozoberieme v nasledujúcej podkapitole. (ZÁHORCOVÁ, STRÁNSKA, 2001)

Pri zmenkách ako či už pri cudzej alebo vlastnej sa stretávame s takýmito úkonmi:

1. Akcept – prijatie zmenky cudzej

Zmenkovník svojím podpisom na líci zmenky musí potvrdiť, že súhlasí so zaplatením zmenkovej stanovenej sumy, v deň splatnosti, v mieste splatnosti, veriteľovi zmenky. Až súčasnou akceptáciou zmenky sa zmenkovník stáva priamym dlžníkom. Môže akceptovať zmenka aj ihneď po jej vystavení, maximálne však do jej splatnosti.

2. Aval zmenky – tu platí, že čím viac osôb je podpísaných na zmenke, tým je istota jej zaplatenia väčšia. Aby sme predišli pochybnosti o zaplatení zmenky je možné zmenku avalovať, čo znamená, že na zmenku sa podpíše ďalšia osoba, ktorej schopnosť zaplatiť je známa.

3. Prevod zmenky rubopisom – indosácia

Zmenka je CP vydávaný v určitej forme stanovenej zákonom a na jeho základe. Veriteľom CP je ten, kto je jeho vlastníkom. Prevodom vlastníctva listiny dochádza aj k zmene veriteľa. (JANČÍKOVÁ, 2013)

Na zmenke môžu vystupovať rôzne osoby, ktoré sú buď zaviazané alebo oprávnené. V závislosti od obsahu ich práv a povinností dochádza k zmene ich postavenia. To znamená, že v niektorých prípadoch môže ten istý účastník vystupovať vo viacerých zmenkových úlohách súčasne. Môže ísť o tieto osoby, ktoré môžu vystupovať na zmenke:

- Vystavovateľ je pre cudziu aj vlastnú zmenku nevyhnutnou osobou. Jedná sa o osobu, ktorá vystavením zmenky vlastne vyvolala celý zmenkový vzťah a vydaním zmenky ďalšej osobe, t.j jej emisiou uviedla do obehu.
- Ďalšou osobou vystupujúcou na zmenke je remitent, teda ten v koho prospech sa zmenka vydá, t.j. ide o prvého veriteľa zo zmenky a pri jej odovzdaní o prvého majiteľa zmenky.
- Zmenkovník ako osoba sa vyskytuje len pri cudzej zmenke, pri trate. Často sa označuje ako trasát, pričom ide o osobu, voči ktorej smeruje príkaz vystavovateľa traty a zaplatenie zmenkovej sumy v prospech remitenta prípadne ďalšieho majiteľa zmenky.
- Ďalšou osobou je príjemca, ak osoba, ktorá sa uvádza na zmenke ako zmenkovník (trasát) vykoná právny úkon označovaný ako prijatie zmenky, tak sa stáva príjemcom alebo akceptantom. Po akceptovaní zmenkového záväzku sa stáva hlavnou zmenkovou zaviazanou osobou. Týmto vyhlásením sa akceptant stáva priamym dlžníkom zmenky.
- Majiteľom je ten, kto zmenku riadne nadobudol, teda je jej vlastníkom a z podstaty veci je oprávnený na výkon zmenkových práv.
- V súvislosti s prevádzaním zmeniek rubopisom alebo indosamentom sa stretávame s osobou, ktorá sa označuje ako indosant. Tento prevod predpokladá prevádzajúcu osobu, indosanta a osobu, ktorá nadobúda práva zo zmenky, indosatára. Ak indosatár ďalej neprevádza zmenku, tak zostáva jej majiteľom.
- Ručiteľom je osoba preberajúca ručiteľský záväzok za konkrétne stanoveného zmenkového účastníka, tzv. aval. Ručiteľ, ktorý sa označuje ako avalista musí svoj úmysel jednoznačne vyjadriť na zmenke svojím podpisom s označením "per aval", "ako avalista".

- Domiciliát nie je nikdy osobou zmenkovo zaviazanou, skôr predstavuje subjekt, ktorý pri zmiestnených zmenkách, teda domicilovaných, zabezpečuje za priamo zaviazanú osobu vyplatenie zmenky. (JANČÍKOVÁ, 2013)

1.2 Charakteristika BLANKOZMENKY

Existuje zvláštna skupina listín, ktoré sa vyskytujú v obchodnej praxi. Tieto listiny nie sú považované za zmenky ani vlastné ani cudzie, práve z dôvodu, že nespĺňajú nároky na zmenkové listiny, ale aj napriek tomu ich majiteľom dávajú takmer istotu, že môže svojím vlastným úsilím premeniť zmenku na dokonalú. Pri svojom používaní sa spravidla označujú tieto listiny za blankozmenky, nepredstavujú však pojem zákonný. Význam blankozmeniek spočíva najmä vo vzťahu daných účastníkov, ktorým vzniká potreba, aby jedna strana dala inej pre účely platenia alebo častejšie zaistenie zmenky. Toto je práve obdobie do doby, keď budú známe všetky náležitosti k úplnému vybaveniu zmenky. Jeden z účastníkov vydá druhému listinu zatiaľ neúplnú, tj. obsahujúcu prázdne miesta a nadobúdateľa listiny zaviaže zmluvou, aby ju vyplnil určitým spôsobom. Vyplnením týchto prázdnych miest potom dotvorí sám majiteľ listinu na zmenku úplnú. Blankozmenka je teda listina s ešte prázdnyimi nedoplnenými miestami, avšak ešte sa nepovažuje za zmenku. Rovnako ani osoby nemôžu byť z takejto listiny ani oprávnený ani zaviazaný. Blankozmenka predstavuje len latentný záväzok podpísaných osôb, teda títo dlžníci sa podpisujú z toho dôvodu, že zmenka bude neskôr doplnená. To znamená, že zatiaľ nič nesľubujú, neprikazujú, nezaistujú ani neprevádzajú. Činia sa až v tom prípade, že listina teda zárodočná zmenka sa premení na zmenku skutočnú. Blankozmenka však musí byť takou listinou, aby bolo viditeľné, že sa môže stať zmenkou. Bude musieť obsahovať aspoň torzo zmenkového vyhlásenia, najmä nutne bude obsahovať slovo „zmenku“. (KOVAŘÍK, 2002)

Blankozmenka predstavuje listinu, ktorá úmyselne neobahuje určité údaje, po ich doplnení sa táto listina stane riadne platnou zmenkou so všetkými, zákonom predpísanými náležitosťami. Chýbajúcim miestom pritom môže byť ktorákoľvek podstatná náležitosť. V dôsledku jej neúplnosti, listina nie je právoplatnou zmenkou a až do momentu jej riadneho doplnenia sa na ňu neviažu práva vyplývajúce zo zmenky. Ustanovenia ZZaŠ sa o zmenke s chýbajúcimi náležitosťami zmieňujú na jedinom mieste, čím pripúšťajú jej

existenciu a zároveň si z nich možno odvodiť určité riziká, ktoré sa s ňou spájajú. Dôsledky vyplývajúce zo zákonného ustanovenia nám evokujú tri zásadné oblasti, na ktoré sa musíme zamerať:

1. existencia dohody o tom, ako budú doplnené chýbajúce náležitosti => „*Napriek tomu, že to zákonné ustanovenia priamo nepredpisujú, použitie blankozmenky by malo byť vždy spojené s existenciou dohody, v ktorej sa zúčastnené strany dohodnú na spôsobe doplnenia chýbajúcich náležitostí, prípadne kto bude oprávnený ich doplniť, o manipulácii s nevyplnenou listinou, atď. Keďže pri blankozmenke úmyselne chýbajú určité náležitosti, predpokladá sa, že v dobe vystavenia listiny nie sú známe skutočnosti, ktoré by dovoľovali stanoviť chýbajúce náležitosti. Dohoda o vyplnení by preto mala obsahovať aj spôsob, akým sa budú chýbajúce údaje zisťovať, alebo od čoho sa budú odvodzovať. V každom prípade sa odporúča písomný zmluvný dohovor o postupe pri dopĺňaní náležitostí.*“ (ZÁHORCOVÁ, STRÁNSKA, 2001:21)

2. Existencia rizika spojeného s použitím blankozmenky – Najväčším rizikom, s ktorým by sme mali rátať pri blankozmenke je už spomínaná hrozba, že listina bude doplnená iným spôsobom, ako bolo dohodnuté medzi zúčastnenými stranami. Pôsobenie tohto rizika je zvlášť umocnené abstraktným charakterom zmenkového záväzku, ktorý nedovoľuje uplatniť si pri plnení za zmenku voči jej majiteľovi námietky, vyplývajúce zo vzťahov, ktoré predchádzali vystaveniu zmenky. Preto by sme sa mali dôsledne rozhodnúť a zväziť, k akému vzťahu sme ochotní prijať toto riziko. Vyskytuje sa paradox, teória kladie dôraz na dve skutočnosti, že vzhľadom na výšku rizika by sme mali uprednostniť použitie blankozmenky iba pri dôveryhodných obchodných partneroch, ktorých dobre poznáme a máme s nimi dlhodobé kontakty a na druhej strane však dokazujúca teória tvrdí, že by sme mali použiť blankozmenku najmä ako formu záruky pri nových obchodných vzťahoch, kde je však väčšie riziko, keďže pri nových obchodných partneroch nemáme vybudovanú žiadnu dôveru.

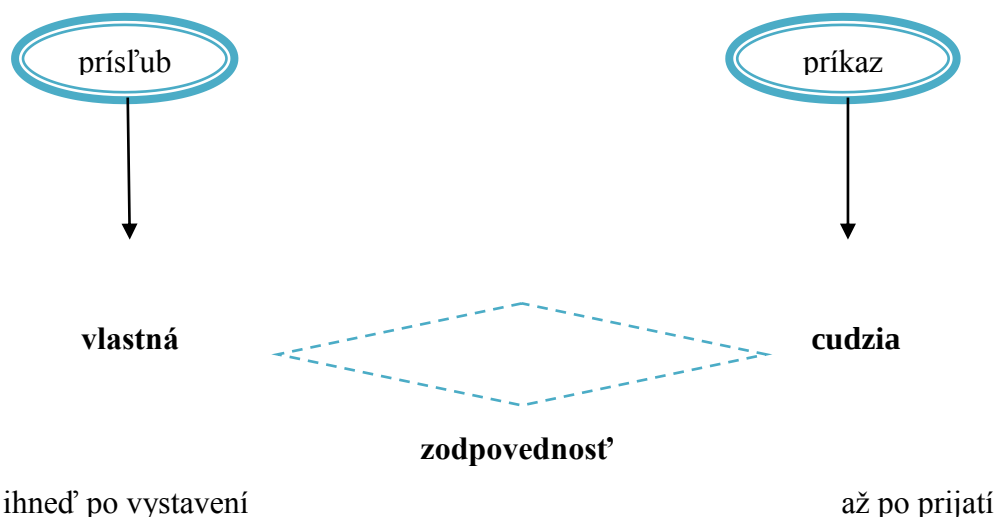
3. Existencia dôvodov pre použitie blankozmenky – Aj napriek všetkým rizikám môžeme tvrdiť, že blankozmenka je veľmi flexibilný a praktický nástroj, ktorého použitie môže byť naozaj rôznorodé. S uplatnením blankozmenky sa stretávame pri obchodných transakciách, kde dodávateľ poskytuje plnenie pred zaplatením a v momente svojho plnenia požaduje od odberateľa určitú formu zábezpeky a platobného nástroja, pričom ešte nie sú známe všetky náležitosti, ktoré umožňujú vystaviť dokonalú zmenku. Môžeme ju použiť aj pri úverových vzťahoch ako prostriedok, ktorý bude doplnený a riadne uplatnený v prípade, že dlžník si

nebude plniť svoje povinnosti podľa ustanovení úverovej zmluvy. Ak blankozmenky plnia funkciu dodatočnej zábezpeky a nedôjde k ich reálnemu uplatneniu, z hľadiska bezpečnosti by mali byť poverenými osobami skartované v mieste ich úschovy, aby sa predišlo k prípadnej strate alebo odcudzeniu pri transporte, prípadne ich neoprávnenému doplneniu a uvedeniu do obehu.

1.3 Náležitosti vlastnej a cudzej zmenky

V tejto podkapitole sa zameriame na deskripciu pojmu vlastnej a cudzej zmenky a na jej podstatné a nepodstatné náležitosti. Ako už bolo spomenuté v predchádzajúcej podkapitole tak vieme, že listina sa považuje za zmenku, len v tom prípade ak obsahuje všetky zákonom požadované náležitosti, tj. ak má určitú formu a obsah. Pod pojmom listina sa rozumie písomný záväzok, ktorý má určitú formu a jednoznačne musí byť podpísaný zakladajúcou osobou. Zároveň môže byť aj takýto záväzok zriadený aj na inom materiáli, ktorý však ale musí umožniť zachovanie tohto záväzku v intaktnej podobe počas trvania záväzkového vzťahu. Z teoretického hľadiska by mohla mať formu nápisu kriedou na tabuli, ale z praktického hľadiska by prezentácia takejto zmenky bola asi čiastočne komplikovaná. (JANČÍKOVÁ, 2013)

Obrázok č. 1 Rozdiel medzi vlastnou a cudzou zmenkou

Zdroj: ZÁHORCOVÁ, S., STRÁNSKA, K. *Zmenka v obchodnom styku z pohľadu bankovej a súdnej praxe*. 2001

Na obrázku č. 1 si vysvetlíme rozdiely vlastnej a cudzej zmenky. Zdôraznená skutočnosť je zobrazená na konci schémy, kde môžeme vidieť, že pri zmenke ide vždy o abstraktný charakter záväzku. Táto abstraktnosť záväzku spočíva v tom, že záväzok zo zmenky je samostatným a nezávislým záväzkom na podstate, na základe ktorej došlo k jeho vzniku. (ZÁHORCOVÁ, STRÁNSKA, 2001)

Medzi podstatné náležitosti cudzej zmenky zaraďujeme týchto osem bodov.

1. Označenie, že sa jedná o zmenku pojatú do vlastného textu listiny a vyjadrené v jazyku, v ktorom je táto listina napísaná. Označenie zmenky slovom "zmenka" musí byť uvedené priamo v texte listiny. Zároveň zmenka musí kontinuálne nadväzovať na vlastný text zmenky a byť organickou súčasťou. (JANČÍKOVÁ, 2013)
2. Bezpodmienečný príkaz zaplatiť určitú peňažnú čiastku. Táto náležitosť vytvára skutočné jadro cudzej zmenky, práve jej podstata vyplýva z tohto príkazu, ktorý je určený zmenkovníkovi ako prípadnému budúcemu platcovi. Platobný príkaz rozdeľujeme na dve jednotlivé časti, a to na samostatný platobný príkaz a na problematiku zmenkovej sumy. Pri cudzej zmenke sa platobný príkaz uvádza ako "zaplaťte", zároveň nemôže byť podmienený žiadnym spôsobom. Čo sa týka zásady bezpodmienečnosti, tak sa prelína všetkými určenými zmenkovými prejavmi. K neplatnosti zmenky vedie vyjadrenie akejkoľvek podmienky v súvislosti s platobným príkazom. Druhou zložkou tejto podstatnej náležitosti podmieňujúcou platnosť listiny je zmenková suma. Ako už je známe, že zmenka je vždy peňažným záväzkom, záväzkom platobným. (KOVAŘÍK, MAMOJKA, 1994) V tejto náležitosti sa vyskytuje rozdiel oproti cudzej zmenke, ktorý vyplýva z rozdielneho postavenia výstavcu pri cudzej a vlastnej zmenke. Ak výstavca cudzej zmenky dáva svoj príkaz zaplatiť zmenečníkovi, výstavca vlastnej zmenky sám udáva svoj bezpodmienečný prísľub zaplatiť. Z toho vyplýva, že postavenie a záväzok výstavcu vlastnej zmenky je rovnaké ako postavenie zmenečníka, ktorý cudziu zmenku prijme. (ZÁHORCOVÁ, STRÁNSKA 2001)
3. Meno toho kto má zaplatiť (zmenkovníka). Čo sa týka uvedenia zmenkovníka v zmenke, je potrebná dostačujúca forma, ktorá čo najpodrobnejšie identifikuje zmenkovníka, nielen vystavovateľovi a remitentovi, ale aj neskorším majiteľom zmenky. (ZÁHORCOVÁ, STRÁNSKA, 2001)

4. Lehota splatnosti - ide o jednotný údaj pre celú zmenkovú sumu. Predstavuje základ na výpočet lehôt a na rôzne právne účinky. Touto náležitosťou cudzej zmenky sa určuje, kedy priame záväzky zo zmenky dospievajú, kedy je možné platenie podľa zmenky vyžadovať. Ak sa neuvádza na zmenke splatnosť, tak sa považuje za splatnú pri predložení.

Podľa údajov dňa splatnosti rozoznávame:

- *denné zmenky (fixné)* - ich splatnosť je určená na presný deň a patria medzi najčastejšie používané.
- *datozmenky* - ich splatnosť je stanovená na určitý deň po dni vystavenia, napr. 90 dní od vystavenia, 120 dní odo dneška a pod.
- *vistazmenky*, pri týchto zmenkách deň splatnosti sa neuvádza, zmenka je splatná pri predložení na platenie (na videnie, a vista)
- *časové vistazmenky* sú splatné určitý čas po videní, avšak ich splatnosť sa počíta odo dňa akceptu alebo odo dňa protestu pre neprijatie (napr. 90 dní a vista a pod.) (JANČÍKOVÁ, 2013)

5. Údaj miesta, kde sa má za zmenku zaplatiť. Vždy musí zmenka obsahovať určenie miesta splatnosti, kde má dôjsť k splneniu povinnosti zaplatiť zo zmenky. V prípade, že tento údaj sa neuvedie na zmenke, tak automaticky sa zmenka považuje za neplatnú. Jediný možný rozdiel medzi cudzou a vlastnou zmenkou je identifikovanie platobného miesta, iba v tom prípade, že nie je uvádzané na vlastnej zmenke osobitným údajom. V takom prípade sa za platobné miesto a za miesto sídla (bydliska) výstavcu považuje miesto jej vystavenia. (ZÁHORCOVÁ, STRÁNSKA, 2001)

6. Meno toho, komu alebo na rad koho sa má platiť. Potrebné je aj uviesť na zmenke meno remitenta čo najjasnejšie, aby bolo každému jasné, o koho ide. Na prvý pohľad však to môže vyzeráť, že to nie je nutné, z dôvodu, že remitent dostane zmenku do ruky a súčasne sa s ňou legitimuje. Avšak zmena situácie nastane v tom prípade, ak by zmenka mala obiehať, keď sa nedá vylúčiť, že zmenku dostane do ruky osoba, ktorej remitent nie je osobne známy. (KOVARČÍK, MAMOJKA, 1994) Vlastná zmenka sa vždy vystavuje na rad alebo meno osoby, odlišnej od výstavcu. (ZÁHORCOVÁ, STRÁNSKA, 2001)

7. Dátum a miesto vystavenia zmenky. Význam dátumu je taký, že už od tohto dátumu beží napríklad úročenie zmenky, pokiaľ je takáto doložka uvedená na

zmenke v súlade s právnymi predpismi. Zároveň od dátumu vystavenia beží aj lehota na predloženie vistazmenky. (JANČÍKOVÁ, 2013)

8. Podpis vystavovateľa ako tvorcu zmenky, podľa zákona je dostatočný iba podpis vystavovateľa, avšak odporúča sa aj bližšia identifikácia. (KOVÁŘÍK, MAMOJKA, 1994)

1.4 Vymedzenie pojmu komerčná banka

Zákon č. 483/ 2001 Z. z. o bankách upravuje postavenie bánk. Banka predstavuje právnickú osobu so sídlom na území Slovenskej republiky. (SIDAK, ĎURAČINSKÁ, 2012) V bakalárskej práci sme sa zámerne zamerali na analýzu vybraných pobočiek zahraničných bánk na Slovensku. V tejto kapitole sa zameriavame na charakteristiku komerčných bánk, a najmä na pobočky zahraničných bánk na Slovensku. Na Slovensku máme dvojstupňovú bankovú sústav. To znamená, že prvý stupeň vytvára Národná banka Slovenska (NBS) a druhý stupeň bankovej sústavy tvoria komerčné banky. (EUROEKONÓM, 2015).

Hlavnou činnosťou komerčných bánk je obchodovať s peniazmi. Vykonávajú základné operácie ako depozitné (zhromažďovanie vkladov) a úverové (poskytovanie úverov). Najčastejšou formou existencie komerčných bánk sú najmä banky vytvorené ako akciové spoločnosti, ktoré disponujú s bankovým povolením. Ide o všetky najvýznamnejšie svetové banky, ktoré predstavujú medzinárodné banky so širokou sieťou filiálok, zastupiteľstiev, sesterských a dcérskych bánk. Komerčné banky majú rozdielne postavenie ako centrálné banky v bankovej sústave. Zameriavajú sa z podnikateľského hľadiska na cieľ dosahovať určitý zisk, avšak ich význam je vyhovieť potrebám svojich klientov, exponovať podnikateľské aktivity v rôznych oblastiach, alebo pre určitý okruh klientov. Komerčné banky zaraďujeme medzi veľmi adaptabilné banky na zmeny podmienok, resp. požiadaviek klientov. (BALKO, 2000) Rozlišujeme postavenie bánk na Slovensku a to: slovenské banky a pobočky zahraničnej banky. Pobočka zahraničnej banky predstavuje právnickú osobu, ktorá má sídlo na území Slovenskej republiky, vykonáva bankové činnosti a disponuje s oprávnením na výkon činností udelené v štáte, v ktorom sídli. Ide o organizačnú zložku zahraničnej banky umiestnenej na území Slovenska, ktorá

prijíma vklady a poskytuje úvery, zároveň aj vykonáva iné činnosti. (SIDAK, ĎURAČINSKÁ, 2012)

Komerčné banky môžeme členiť buď: podľa typu (univerzálne a špecializované), podľa vlastníctva (štátne, súkromné), podľa pôvodu kapitálu (domáce, zahraničné). Obchodné banky nazývané komerčné naplňajú širokú škálu rôznych funkcií, ktoré sú pre nich vlastné a vychádzajú z charakteru ich činnosti, prípadne ich roztriedujú od iných finančných subjektov ako prevzaté. Za základné funkcie komerčných bánk zaradujeme:

- ✓ prijímanie vkladov
- ✓ poskytovanie úverov
- ✓ platobný styk
- ✓ sprostredkovanie obchodu na kapitálovom trhu
- ✓ ostatné služby (pokladničná činnosť, poradenstvo,...) (EUROEKONÓM, 2015)

Vo svojej podstate komerčné banky predstavujú podnikateľské subjekty, tak ako hociktorý podnik v trhovej ekonomike. Majú širokú škálu charakteristických črt, ktoré vyplývajú z podstaty obchodníkov so zverenými peňažnými prostriedkami, ktoré sa prejavujú v ich určitom charakteristickom postavení a význame v ekonomike. Pri komerčných bankách rozlišujeme operácie, ktoré sú buď aktívne, pasívne alebo neutrálne.

Z hľadiska aktívnych operácií pri nich vystupuje banka postavením veriteľa, pričom jej vznikajú rôzne pohľadávky (poskytovanie úverov, nákup dlhodobých cenných papierov), alebo na druhej strane jej vznikajú rôzne vlastnícke práva (zakúpením majetkových cenných papierov). Pri aktívnych operáciách sa považuje za najdôležitejšie zväčša poskytovanie úverov a finančné investície. Pri pasívnych operáciách si banka kumuluje zdroje rôznymi spôsobmi, ktoré v blízkej dobe využije na svoju ďalšiu podnikateľskú činnosť. Tu sa banka dostáva do postavenia dlžníka, ktorému vznikajú záväzky - voči vkladateľom pri prijímaní vkladov, pri emisii vlastných dlhopisov, teda voči tým, ktorí ich odkúpili. Pri neutrálnych resp. mobilačných operáciách nevystupuje banka v žiadnom postavení, teda ani vo veriteľskom alebo v dlžníckom. V hospodárskom výsledku sa prejaví konečný výsledok bánk ako: zmenárenská činnosť, poradenské služby, poplatky za otvorenie a vedenie účtu a pod. (EUROEKONÓM, 2015)

1.5 Charakteristika úverového rizika

V praxi pojem úverové riziko môže byť pomenované aj ako kreditné riziko, riziko klienta prípadne riziko emitenta. Avšak definícia týchto pomenovaní je stála rovnaká, ide teda o riziko, či bude schopný môj dlžník vrátiť istinu, alebo v prípade emitenta uhradiť späť menovitú hodnotu dlhopiso. Úverové riziko predstavuje pre komerčné banky najväčšie riziko, aj v tom prípade, že je dlhodobé známe a banky s jeho riadením majú najväčšie skúsenosti. Výška tohto rizika je vymedzená schopnosťou a ochotou strany dodržať určité peňažné záväzky voči banke. (BELAS, 2013) Úverové riziko má rôzne definície, ktorého ho vystihuje ako napr. "Kreditné riziko môžeme definovať ako riziko nesplatenia záväzkov zo strany dlžníka v celkovej výške a v termíne jeho splatnosti podľa vopred dohodnutých podmienok. Tieto záväzky vznikajú z úverových aktivít, obchodných a investičných aktivít, z platobného styku a vyrovnania cenných papierov pri obchodovaní na vlastný aj cudzí účet." (STAŇO, 2014)

Všetky banky a pobočky zahraničných bánk majú na zodpovednosti kontrolovať, merať a hlavne riadiť riziká, tak aby sa predišlo k určitým stratám banky. Práve riadenie rizík zaradujeme medzi štandardné procesy každej vyspelej banky. Neustále sa vyvíja oblasť risk manažmentu, pričom sa vyskytujú nové typy rizík, ktoré je potrebné opatriť. Od organizačnej štruktúry banky záleží, kto má na starosti posudzovanie úverového rizika komerčných klientov a zároveň portfóliové sledovanie rizika retailových klientov, ale aj spracovanie zmluvnej dokumentácie, ale aj zadávanie a monitoring klientov v bankovom informačnom systéme. Môže ísť o odbory alebo divízie, ktoré majú na starosti kontrolu, resp. riadenie úverového rizika. (GUNIŠOVÁ, 2008)

1.5.1 Úverové riziko v činnosti vybraných bánk

V bakalárskej práci sa zameriavame na štyri pobočky zahraničných bánk, pričom sa zameriame na posudzovanie úverového rizika u vybraných bánk ako: mBank S. A., Oberbank AG a UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a. s.. Z dostupných účtovných závierok na internete definujeme riadenie rizík jednotlivých bánk.

Aktívne riadi úverové riziko aj skupina mBank s cieľom optimalizovať úroveň zisku vzhľadom na riziko s ním súvisiace. Nepretržite je vykonávaná analýza rizika v

činnostiach Skupiny. Pre účel identifikácie a monitorovaní úverového rizika sú jednotné pravidlá aplikované na riadenie úverového rizika v celej štruktúre Banky a jej dcérskych spoločnostiach; sú založené okrem iného na oddelení funkcie hodnotenia úverového rizika a predajnej funkcie na všetkých úrovniach až po predstavenstvo. *“Takýto podobný prístup je aplikovaný pre správu vystavenia sa úverovému riziku, nakoľko táto funkcia je vykonávaná v útware Riziko a prevádzkovej oblasti a je nezávislá od predajnej funkcie. Model riadenia rizika v celej Skupine predpokladá v procese riadenia rizika účasť organizačných jednotiek Banky ako aj Úverového výboru Skupiny mBank (KKG).“* (mBank, 2015)

Čo sa týka Oberbank AG tak úverové riziko predstavuje určité riziko finančnej straty pri nedodržaní zmluvných podmienok dlžníkom alebo protistranou a vzniká hlavne pri pohľadávkach pobočky, pri poskytovaní garancií, pri vydávaní dokumentárnych akreditívov, pri pohľadávkach voči ostatným bankám a pri kúpe investičných cenných papierov. Pobočka pre účely vykazovania riadenia rizika berie do úvahy a zahŕňa všetky aspekty angažovanosti v úverovom riziku (ako riziko finančných ťažkostí dlžníka, riziko krajiny a odvetvia). Toto úverové riziko je prísne kontrolované v rámci organizačnej štruktúry oddelením riadenia úverového rizika, manažmentom a manažmentom úverového rizika centrály. *“Postupy pobočky týkajúce sa riadenia úverového rizika zahŕňajú stanovenie limitov na klientov, protistrany, priemyselné odvetvia a produkty. Pred schválením limitov na jednotlivých klientov a protistrany prebieha proces hodnotenia úverovej bonity klientov a protistrán. Pobočka prijíma rôzne formy zabezpečenia s cieľom zníženia úverového rizika. Pobočka zároveň priebežne sleduje vývoj úverového portfólia, aby v prípade potreby mohla prijať okamžité opatrenia na minimalizovanie možných strát.”* Avšak od pobočky sa vyžaduje, aby implementovala smernice a postupy týkajúce sa kreditného rizika so schvaľovacími právomocami delegovanými z úverového výboru na centrále. Je aj zodpovedná za kvalitu a výkon jej úverového portfólia a za monitoring a kontroľovanie všetkých úverových rizík, vrátane angažovaností schválených centrálou. (Oberbank AG, 2015)

Podľa riaditeľky divízie riadenia rizík Anny Pilkovej je: *“UniCredit Bank podobne ako každá komerčná banka najviac vystavená úverovým, operačným a trhovým rizikám. Okrem toho v súlade s pravidlami skupiny sa banka zaoberá riadením aj ostatných rizík, a to strategického, business rizika, rizika nehnuteľností, ako aj reputačného rizika.”*

(GUNIŠOVÁ, 2008) Čo sa týka rizikovej kultúry skupiny aj banky dôležitý význam má reputačné riziko. Nekompromisne sa aplikuje jedna devíza a to, že pred výnosom má prioritu reputácia. V súlade s politikou skupiny sa UniCredit Bank vyznačuje práve tradicionalistickým prístupom k posudzovaniu jednotlivých rizík, ale zároveň aj zobrazením miery rizika jednotlivých transakcií, respektíve klientov, do ceny produktov. (GUNIŠOVÁ, 2008)

1.6 Využitie zmenky v bankovom sektore

Pôžičky na zmenku vedia poskytnúť rôzne nebankové spoločnosti v rôznej hodnote od niekoľko stoviek až po niekoľko tisíc €, často predstavujú bezúčelové úvery bez ručenia iným spôsobom. Pri zmenke si treba však dať pozor na náležitosti zmenky ako na podmienky splácania úveru, kedy nastáva ručenie zmenkou a akou formou a za akých podmienok poskytovateľ úveru operuje so zmenkou. V bakalárske práci sa najmä zameriavame na využitie zmenky v bankovom sektore. Čo sa týka bankových úveroch používajú sa zmenky pri spotrebných pôžičkách a úveroch pre fyzické osoby, ale aj pre firmy a podnikateľov. Využitie zmenky je najmä pri podnikateľských úveroch formou blankozmenky a v takomto prípade, ide o plnohodnotné ručenie a zabezpečenie úveru rovnocenné s iným druhom majetkového alebo nemajetkového ručenia. Riziko zneužitia zmenky pri bankách je veľmi nízke. (SITA, 2015)

Existujú aj bankové pôžičky na zmenku, ktoré majú formu spotrebných úverov pre fyzické osoby, ale aj podnikateľov. V prípade banky je bezpečný a výhodný tento spôsob ručenia a zabezpečenia úveru, ale zároveň je výhodný aj pre fyzickú osobu, alebo podnikateľa. V tomto prípade nie je potrebné aby fyzická osoba alebo podnikateľ museli zohnať ručiteľa alebo spoludlžníka, zároveň nemusia ručiť majetkom a za pomoci zabezpečenia zmenkou môžu získať vyšší úver. Pri bežných úveroch fyzických osôb sa ručenie zmenkou väčšinou nepoužíva, ale skôr pri podnikateľských úveroch na vyššie sumy a niekedy sa ručenie toho dokonca kombinuje s iným typom ručenia, napr. s majetkovým alebo finančným ručením. Najčastejšia forma spotrebiteľských úverov určených pre podnikateľov je forma prevádzkových alebo investičných úverov, pričom môžu byť zaručené rôznymi spôsobmi, aj keď zmenka je rovnocenná s iným typom ručenia. (SITA, 2015)

2 HOSPODÁRSKY ÚČEL ZMENKY V BANKOVOM SEKTORE

Cieľom bakalárskej práce je zistiť, ktorá z pobočiek zahraničných bánk na Slovensku ponúka najvýhodnejšie úvery zabezpečených zmenkou. Kapitola je venovaná charakteristickej štruktúre troch vybraných pobočiek zahraničnej banky a to mBank S. A., Oberbank AG a UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a. s. Analýza sa zameriava na poskytovanie úverov zabezpečených zmenkou u jednotlivých pobočkách zahraničných bánk.

2.1 Analýza bankového sektora zahraničných bánk SR

V prípade, keby sme sa rozhodli zaobstarať si z banky úver zabezpečený zmenkou, máme širokú škálu možností, od ktorej banky si môžeme tento úver zabezpečený zmenkou zaobstarať. V bakalárskej práci sa zameriavame na pobočky zahraničnej banky, ktoré sú svojimi názvami najznámejšie na území Slovenska. V tejto podkapitole jednotlivo charakterizujeme pobočky zahraničnej banky, pričom sa zameriame na poskytované úvery zabezpečené zmenkou. Úvery zabezpečené zmenkou poskytujú banky len výlučne hromadným klientom, živnostníkom, malým a stredným podnikom, atď.

2.1.1 mBank S. A.

mBank, S.A. je banka poskytujúca bankové služby pre fyzické aj právnické osoby so sídlom v Bratislave. Jej materskou spoločnosťou je mBank Spółka Akcyjna so sídlom vo Varšave. Materská spoločnosť vznikla v roku 1986 ale pod názvom BRE bank S: A., pričom sa zameriavala na poskytovanie služieb najmä veľkým podnikom, stredným aj malým spoločnostiam. Prvú internetovú banku v Poľsku spustila BRE Bank S. A. v roku 2000 pod súčasným názvom mBank. Na slovenský trh mBank uzrela svetlo sveta 25. 11. 2007. Avšak pod obchodným menom mBank S.A., pobočka zahraničnej banky pôsobí od 1. januára 2014, predtým pôsobila pod názvom BRE Bank S.A., pobočka zahraničnej banky v Slovenskej republike. (mBank)

Úvery zabezpečované zmenkou, ktoré ponúka mBank S. A. svojim klientom:

- *mPôžička plus* – mBank ponúka pre nových klientov mPôžičku plus s 0 % úrokom, avšak podmienka je požiť si od 350 € do 1 500 € s dobou splatnosti 12 mesiacov. Pre stálych klientov banka garantuje sadzbu 9,9 % p. a. pre všetkých bez

podmienok. Túto pôžičku je možné si vybaviť bez ručenia a zabezpečenia, samozrejme aj bez ručiteľa. Je to pôžička určená na čokoľvek od 500 € až do 24 000 €. Pri splácaní tohto úveru nie ste obmedzovaní, môžete si flexibilne v prípade potreby zmeniť dátum splatnosti, výšku splátky, alebo aj dobu splácania. Táto mPôžička plus od mBank je zabezpečená zmenkou. (mBank)

- *mRezerva* - Ide o určitú finančnú rezervu, v prípade ak dôjdu peniaze na účte pár dní pred výplatom alebo nastanú nečakané výdavky a jednorazovo bude potreba viacej peňazí. Úverový limit je od 200 € až do 12 000 €, úroky sa platia z vyčerpanej sumy a za tie dni, počas, ktorých sa úver čerpal. Splácanie prebieha automaticky z platieb, ktoré prichádzajú na založený účet v mBank, ktorý sa nazýva mKonto. Z tohto úveru nám vyplýva, že nie je možnosť využitia zmenky.
- *refinancovanie úverov v mBank* – mBank ponúka či už stálym alebo novým klientom prenesenie pôžičky alebo viaceru úverov. Jedinou podmienkou je doba splácania týchto starých úverov minimálne 4 mesiace. Maximálna sadzba úroku je 9,9 % p. a. a najnižšia úroková sadzba je 4,9 % p.a. Závisí od toho aký úrok mal klient v predchádzajúcej banke a na základe výšky úrokov starého úveru sa zníži sadzba v mBank. (mBank)

2.1.2 Oberbank AG

Oberbank AG je rakúska regionálna banka v srdci Európy so sídlom v Linci a filiálkami v Rakúsku, Nemecku, Českej republike, Maďarsku a na Slovensku. V roku 1869 dňa 13. bolo v Linzi rozhodnuté o založení „Akciovej spoločnosti spolu s konzorciami“, s plánovaným názvom „Banka pre Horné Rakúsko a Salzburg“ so sídlom v Linci. Dátum vzniku sa stanovil na 1. júla 1869. Akcionárom sa stala v roku 1920 spolková krajina Horné Rakúsko (Oberösterreich), v roku 1921 Bayerische Vereinsbank. Vlastníkom Oberbank sa s väčšinovým podielom v roku 1929 stala Creditanstalt für Handel und Gewerbe (CA). Bankám bolo umožnené už v 70-tych rokoch zakladať pobočky, a tak mohla Oberbank rozšíriť spádovú oblasť aj mimo pôvodného regiónu Horného Rakúska/Salzburgu. Od roku 1985 prevádzkovala Oberbank vlastné pobočky v Dolnom Rakúsku, od 1988 vo Viedni, od 1990 v Bavorsku, od 2004 v Českej republike, od 2007 v Maďarsku a od 2009 na Slovensku. (Oberbank)

Úvery zabezpečované zmenkou, ktoré ponúka Oberbank AG svojim klientom:

- ✓ *Kontokorentný úver* - poskytuje na účet založený v Oberbank ako povolené prečerpanie, zároveň ho môžete použiť priamo aj na realizáciu Vášho platobného styku. Tento úver sa môže čerpať v priebehu dohodnutej doby formou transakcií na účte (napr. výbery, prevody, úhrady) až do dohodnutej výšky úverového rámca. Čo sa týka lehoty splatnosti, tá je do jedného roka. Pri tomto úvere uhradíte iba jednorazový spracovateľský poplatok za poskytnutie úveru alebo predĺženie doby splatnosti úveru popri úrokoch.
- ✓ *Spotrebný bezúčelový úver* - tento úver je poskytovaný bez zisťovania účelu použitia poskytnutých finančných prostriedkov. Výška úveru môže byť minimálne vo výške 1 500€ a maximálna výška úveru závisí od hodnoty zabezpečenia úveru. Lehota splatnosti je minimálne 12 mesiacov, max. 60 mesiacov. Splácanie úveru je v mesačných splátkach plus treba rátať aj s prípadnými úrokmi, ktoré sa menia podľa vývoja trhovej úrokovej sadzby každý štvrt'rok, čím sa môže zmeniť aj výška pravidelnej splátky. (Oberbank)

Oberbank ponúka ešte ďalšie úvery a to Spotrebný bezúčelový úver (zabezpečený nehnuteľnosťou) a Úver na bývanie (zabezpečený nehnuteľnosťou).

2.1.3 UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a. s.

UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a.s., ide o slovenskú pobočku zahraničnej (českej) banky UniCredit Bank Czech Republik and Slovakia, a.s., ktorej materskou spoločnosťou je talianska UniCredit S.p.A.. Pobočka zahraničnej banky bola založená v decembri 2013, pričom ide skôr o nástupcu banky UniCredit Bank Slovakia a. s. so sídlom v Bratislave. Jej vznik sa datuje v roku 2007 zlúčením dvoch bánk a to: banka HVB Bank Slovakia a. s. bola začlenená do banky UniBanka, a. s. (ktorá sa do roku 2002 volala POLNOBANKA, a.s.). UniCredit Bank predstavuje silnú európsku skupinu s jednoduchým modelom komerčného bankovníctva, ktorý ťaží z korporátneho a investičného bankovníctva a poskytuje klientom unikátnu obchodnú sieť v západnej, strednej a východnej Európe. (UNICREDIT BANK)

Úvery zabezpečované zmenkou, ktoré ponúka UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a. s. svojim klientom nájdeme v tabuľke č.1.

Tab. 1 Úvery od UniCredit Bank

Prevádzkový úver	Rýchly prevádzkový úver Prevádzkový úver so zárukou Európskeho investičného fondu
Investičný úver	Rýchly investičný úver Investičný úver so zárukou EIF Investičný úver od EIB Investičný úver od CEB
Agro úvery	Investičný úver od EIB Investičný úver od CEB Prevádzkové úvery na EÚ priame platby s podporou prostriedkov EU Úvery na SZL a TZL Platenie za Tovar firem. nák. kartou s možnosťou financovania prostr. účelových úverov a POS terminal Krátkodobý preklenovací úver Strednodobý investičný úver Kombinovaný investičný úver Investičné úvery na nákup podielov poľnohospodárskej pôdy

Zdroj: Vlastné spracovanie. UNICREDITBANK. Úvery. In *unicreditbank* [online]

UniCredit Bank ponúka širokú škálu úverov zabezpečovaných zmenkou, ktoré rozdeľuje do troch skupín: prevádzkové, investičné a agro úvery. Úvery sú poskytované aj pre fyzické osoby, ale najviac sa zameriava na podnikateľov a živnostníkov, ktorým ponúka tzv. Agro úvery. Bližšie si charakterizujeme jednotlivé ponúkané úvery od UniCredit Bank.

- *Rýchly prevádzkový úver* – určený pre malé a stredné firmy, ktoré dosahujú tržby nad 2 000 000 €. Poskytovaný úver do výšky 730 000 € v závislosti na veľkosti tržieb, bonite firmy a zaistení (je možné i bez zaistenia nehnuteľnosťou) s možnosťou viacúčelového čerpania podľa Vašich individuálnych potrieb.

- *Prevádzkový úver so zárukou Európske investičného fondu (JEREMIE)* – tento úver je určený pre podniky s menej ako 250 zamestnancami, pričom sa zaistí získanie záruky Európskeho investičného fondu v rámci iniciatívy JEREMIE vo výške 70% z hodnoty úveru.
- *Rýchly investičný úver* – určený pre malé a stredné firmy (s tržbami nad 2 000 000 EUR) ponúka zároveň aj rýchly investičný úver, ktorý poskytujeme až do výšky 365 000 EUR v závislosti na bonite firmy a zaistení.
- *Investičný úver so zárukou EIF* – pre podniky s menej ako 500 zamestnancami, ktoré do inovácií investujú sa zaistí záruka Európskeho investičného fondu v rámci Risk Sharing Instrument (RSI) vo výške 50% z hodnoty úveru. Ak sú podniky s menej ako 250 zamestnancami, tak sa zaistí alternatívna záruka RSI, v podobe záruky z iniciatívy JEREMIE, ktorá kryje až 70% z výšky úveru.
- *Investičný úver od EIB* – pre podniky s menej ako 3 000 zamestnancami ponúka banka úver zo zdrojov Európskej investičnej banky (EIB), ktorý má oproti štandardným úverom zníženú úrokovú sadzbu o 0,25 % p.a. Toto zvýhodnenie platí pre úvery až do výšky 12 500 000 EUR a zároveň môže pokrývať až 100 % nákladov projektu.
- *Investičný úver od CEB* - municipalitám a podnikom, ktoré majú menej ako 250 zamestnancami a výška úveru nepresahuje 2 500 000 EUR vie banka ponúknuť zvýhodnenie od Rozvojovej banky Rady Európy. (UNICREDIT BANK)

Ako už bolo spomenuté vyššie UniCredit Bank ponúka aj Agro úvery, pričom ide o produkty, ktoré sú výhradne zamerané len pre podnikateľskú klientelu, t. j. právnické a fyzické osoby so sídlom, resp. registráciou na území SR, ktoré disponujú oprávnením k podnikateľskej činnosti (v agrobiznise).

- *Prevádzkové úvery na EÚ priame platby s podporou prostriedkov EÚ* – ide o úver, ktorý presahuje až do výšky 100% objemu dotácií vyplatených poľnohospodárom za predchádzajúci rok Pôdohospodárskou platobnou agentúrou (PPA), vo forme krátkodobého úveru alebo kontokorentného úveru
- *Úvery na SZL a TZL* – v zmysle zákona č. 144/98 Z.z. UniCredit Bank ako prvá bankazaviedla poskytovanie úverov na tovar (poľnohospodárske komodity). Min.

objem tovaru na zrnú obilninu je 100t od 1-ného ukladateľa a 50t na ostatné tovary od 1-ného ukladateľa. Banka financuje zrnú obilninu, vrátane kukurice a olejnaté semená. Čerpanie a splatenie úveru je jednorazové alebo postupné, v závislosti od počtu a splatnosti jednotlivých SZL alebo TZL.

- *Platenie za tovar firemnou nákupnou kartou s možnosťou financovania prostredníctvom účelových úverov a POS terminal* - ako jediná banka zabezpečuje úvery na firemné nákupné karty, ktoré sú určené na financovanie vstupov do poľnohospodárskej výroby pre kupujúcich /poľnohospodárov/, s použitím firemnej nákupnej karty a POS Terminálu.
- *Krátkodobý preklenovací úver* – Až do výšky 90 % z objemu podpory uvedenej v Zmluve o nenávratnom finančnom príspevku.
- *Strednodobý investičný úver* – do výšky 100 % z objemu oprávnených výdavkov. Predovšetkým na nákup hnutel'ného majetku a menších modernizácií.
- *Kombinovaný investičný úver* – skôr určený na ucelené projekty – na výstavbu a modernizáciu fariem, nákup technológií alebo strojov.
- *Investičné úvery na nákup podielov poľnohospodárskej pôdy* – za dôležitý výrobný prostriedok je považovaná poľnohospodárska pôda. Úvery sú určené na nákup p. p. a/alebo refundáciu už nakúpených p. p. Banka nevyžaduje znalecký posudok na financovanie poľnohospodárskej pôdy. (UNICREDIT BANK)

2.2 Analýza dát

Analyzované banky v našom prípade pobočky zahraničnej banky na území Slovenska a to: mBank S. A., Oberbank AG a UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a.s. využívajú v rámci svojich úverov práve zmenku ako úverový a zabezpečovací prostriedok úverov. Z toho vyplýva, že zmenka v bankovom sektore na území Slovenskej republiky má veľmi široký rozmer zúžitkovania. Zmenka využívaná ako zabezpečovací nástroj má prevažne podobu blankozmenky so všetkými náležitosťami, okrem nevyplnenených položiek a to sumy a dátumu splatnosti.

Bez akéhokoľvek ručenia poskytuje úvery zabezpečené zmenkou banka mBank. Ide o internetovú banku, čo znamená, že hociktorý úver, ktorý si klient vyberie vybaví z pohodlia svojho domova.

Oberbank ponúka ešte ďalšie úvery a to Spotrebný bezúčelový úver (zabezpečený nehnuteľnosťou) a Úver na bývanie (zabezpečený nehnuteľnosťou). Z tohto vyplýva, že Oberbank ponúka dva úvery, ktoré sú zabezpečené zmenkou, pričom zmenka plní úverový aj zabezpečovací prostriedok. Pri ďalších dvoch úveroch poskytnutých bankou Oberbank sa banka zabezpečuje nehnuteľnosťou klienta, na čo je úver aj zameraný. V tomto prípade zmenka nezohráva žiadnu úlohu.

Banka UniCredit Bank ako jediná z analyzovaných bánk ponúka širokú škálu úverov zameraných na podnikateľskú klientelu. Najviac úverov má zameraných na poľnohospodársku oblasť, pričom ponúka množstvo výhodných agro úverov s rôznymi výhodami, ktoré sa rozlišujú aj od počtu zamestnancov v podnikoch. Aj táto banka pri väčšine svojich produktov disponuje s blankozmenkou pri poskytovaní úveru.

Avšak oproti úverom na zmenku je lepšie sa zamerať na klasické pôžičky ponúkané bankami, ktoré budú buď úplne bez zabezpečenia alebo prípadne so spoludlžníkom alebo ručiteľom. Čo sa týka ručenia majetkom ide skôr o neprospech dlžníka ako v prospech. Zmenka v bankovom sektore pobočiek zahraničných bánk na území Slovenska vystupuje ako zabezpečovací prostriedok pri kontokorentných ale aj investičných úverov.

3 VYUŽITIE ZMENIEK V BANKOVOM SEKTORE

V bakalárskej práci v rámci výskumu sa špecifikujeme na to, ktorá z pobočiek zahraničných bánk na Slovensku (mBank S. A., Oberbank AG a UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a. s.) ponúka najvýhodnejšie úvery zabezpečených zmenkou. Zároveň stanoveným cieľom je zistiť najvýraznejší rozdiel pobočiek zahraničných bánk, ktorý môže ovplyvniť klientov pri výbere a rozhodovaní banky, od ktorej si vezme úver prípadne pôžičku. Pri výskume sa zaoberáme aj analýzou charakteristickej štruktúry vybraných pobočiek zahraničných bánk.

Je veľmi zaujímavé sledovať celkový kolobeh a proces zmeniek v bankovom sektore. Zaujímavosťou je aj sledovanie, ako sa každým štvrťrokom menia úrokové sadzby. Zároveň aj nekonečnou otázkou pre občanov je nájsť čo najviac možností a spôsobov ako ušetriť na úrokoch pri zabezpečení úveru od banky. V bakalárskej práci sme sa zamerali na pobočky zahraničných bánk mBank S. A., Oberbank AG a UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a. s.. Zámerne sme si zvolili pobočky zahraničných bánk, nakoľko väčšina ľudí sa automaticky zaujíma o slovenské banky ako by sa mali zamerať na pobočky zahraničnej banky, ktoré tiež veľakrát vedia poskytnúť výhodné ponuky ako komerčné banky.

3.1 Metodologické postupy

Každá záverečná práca by mala obsahovať určité metodologické postupy. V bakalárskej práci v prvej kapitole je použitá metóda deskripcie, pričom pojem deskripcia alebo opis predstavuje zachytenie údajov o tvare, udalostí, podobe vecí a zážitkov. Každá záverečná práca sa skladá z dvoch častí a to: teoretickej a výskumnej. Teoretická časť sa zameriava na deskriptívnu metódu, na základe ktorej sú vymedzené pojmy, ktoré tvoria súčasť bakalárskej práce. Pojmy, ktoré sú definované v bakalárskej práci sú: pôvod a charakteristika zmenky, blankozmenka, charakteristika pojmu komerčná banka a charakteristika úverového rizika. Pomocou deskriptívnej metódy sú špecifikované funkcie a náležitosti zmenky a úverové riziko v činnosti vybraných bánk. Pri deskriptívnej metóde je využitá najmä potrebná dostupná literatúra a iné cenné materiály.

V druhej kapitole je využitá metóda analýzy, táto metóda predstavuje spôsob používania rozboru a rozkladania, za pomoci ktorej podrobne sú charakterizované pobočky zahraničných bánk a to: mBank S. A., Oberbank AG a UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a. s. Analýza predpokladá, že v každom jave sa nachádza určitý systém a platia v ňom ustálené zákonitosti fungovania systému.

Vo výskumnej časti je použitá najhlavnejšia metóda a to komparácia pobočiek zahraničných bán (mBank S. A., Oberbank AG a UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a. s.). Prostredníctvom komparatívnej metódy je najpodstatnejšou snahou nájsť spoločnú črtu, alebo črty. Je to metóda, pomocou ktorej je možné zistiť zhodné alebo rozdielne vlastnosti pozorovaných spoločností. Zistenia sú vyhodnocované v jednotlivých tabuľkách, v ktorých sa nachádzajú odpovede na výskumné otázky, ktoré boli stanovené na začiatku bakalárskej práce a to: Ktorá z komerčných zahraničných bán na Slovensku ponúka najvýhodnejší úver prostredníctvom zmeniek? Aký je najvýraznejší rozdiel v týchto bankách? Aké sú podmienky získania úverov prostredníctvom zmeniek v bankách? U ktorej z komerčných zahraničných bán je najjednoduchšie získať úver prostredníctvom zmenky?

3.2 Vyhodnocovacia etapa – komparatívna metóda

Vo zvolenej výskumnej komparačnej metóde sa zameriavame na komparáciu pobočiek zahraničných bán na území Slovenska (mBank S. A., Oberbank AG a UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a. s.). Zistenia sú vyhodnocované v jednotlivých tabuľkách, v ktorých sa nachádzajú odpovede na výskumné otázky, ktoré boli stanovené na začiatku bakalárskej práce a to: Ktorá z komerčných zahraničných bán na Slovensku ponúka najvýhodnejší úver prostredníctvom zmeniek? Aké sú podmienky získania úverov prostredníctvom zmeniek v bankách? U ktorej z komerčných zahraničných bán je najjednoduchšie získať úver prostredníctvom zmenky?

Tab. 2 Otázka č. 1 Ktorá z komerčných zahraničných bánk na Slovensku ponúka najvýhodnejší úver prostredníctvom zmeniek?

<i>Pobočky zahraničných bánk</i>	<i>Odpovede</i>
<i>mBank S.A.</i>	mPôžička Plus – nový klient 0 % úrok, stály klient 9,9 % p.a. mRezerva – úroky sa platia z vyčerpanej sumy počas dní, ktorých sa úver čerpal
<i>Oberbank AG</i>	Kontokorentný úver – úrok počítaný vždy z čerpanej výšky povoleného prečerpania Spotrebný bezúčelový úver – úroky sa menia každý štvrtrok podľa vývoja trhovej úrokovej sadzby
<i>UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a. s.</i>	- úvery sú zamerané najmä na podnikateľskú klientelu - investičný úver od EIB má zníženú úrokovú sadzbu o 0,25 % p.a.

Otázka č. 1 bola zároveň aj cieľovou otázkou, pri ktorej sme sa snažili zistiť, ktorá z pobočiek zahraničných bánk na území Slovenska ponúka najvýhodnejší úver zabezpečený zmenkou. Z uvedeného vyplýva, že pre nových klientov mBank S. A. je úver mPôžička Plus najvýhodnejší zo všetkých troch skúmaných bánk. Na druhej strane, ak sa jedná o stáleho klienta banky z hľadiska poskytnutia úveru môže byť aj úver mRezerva od mBank S. A. alebo aj úvery od Oberbank AG, pričom pri kontokorentnom úvere je vždy počítaný úrok z čerpanej výšky povoleného prečerpania. Na druhej strane čo sa týka spotrebného bezúčelového úveru, tak úroky sa menia každý štvrtrok podľa vývoja trhovej úrokovej sadzby. Čo sa týka UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a. s., táto banka je zameraná predovšetkým na úvery pre podnikateľskú klientelu. Najvýhodnejší z poskytovaných úverov sa zdá byť investičný úver od EIB, ktorý má zníženú úrokovú sadzbu o 0,25 % p.a. Ale výhoda úveru od UniCredit Bank závisí najmä od počtu zamestnancov v podniku. Z vyhodnotenia cieľovej otázky vyplýva, že najvýhodnejšie pre nových klientov je úver od mBank S. A., pre stálych klientov sa môžeme rozhodnúť pri všetkých troch bankách v závislosti od našej potreby. Aj keď výhody a nevýhody úverov od bánk sa môžu priebežne v nasledujúcich rokoch meniť.

Tab. 3 Otázka č. 2 Aký je najvýraznejší rozdiel v týchto bankách?

<i>Pobočky zahraničných bánk</i>	<i>Odpovede</i>
<i>mBank S.A.</i>	internetová banka mPôžička Plus úrok 0% nový klient
<i>Oberbank AG</i>	dva úvery nie sú zabezpečené zmenkou
<i>UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a. s.</i>	úvery zamerané pre podnikateľskú klientelu úvery sú zabezpečené zmenkou

Z otázky č. 2 vyplýva najjednoduchšia odpoveď, že najvýraznejší rozdiel je pri mBank S. A. v úroku 0% pri poskytnutom úvere mPôžička Plus pre nového klienta. U Oberbank AG je najvýraznejším rozdielom to, že spomedzi štyroch poskytovaných úverov, dva úvery nie sú zabezpečené zmenkou, ale sú zabezpečené nehnuteľnosťou, čo môže byť v neprospech klienta. U UniCredit Bank sú všetky úvery poskytované pre podnikateľskú klientelu zabezpečované zmenkou.

Tab. 4 Otázka č. 3 Aké sú podmienky získania úverov prostredníctvom zmeniek v bankách?

<i>Pobočky zahraničných bánk</i>	<i>Odpovede</i>
<i>mBank S.A.</i>	Vek v čase podania žiadosti 18 - 65 rokov; Občan SR alebo EÚ s trvalým pobytom v SR; Zamestnanec; Minimálny čistý mesačný príjem 350 eur.
<i>Oberbank AG</i>	pravidelný príjem, účet založený v Oberbank v prípade kontokorentného úveru
<i>UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a. s.</i>	podnikateľské subjekty, podmienky najmä v počte zamestnancov v závislosti od jednotlivých úverov

Z otázky č. 3 vyplýva, že podmienky získania úverov, ktoré sú zabezpečované zmenkami sa líšia najmä od druhu vybraného úveru. Základnými podmienkami však je, aby išlo o občana SR alebo EÚ s trvalým pobytom na území Slovenska. Pri poskytnutí úverov je podstatou, aby človek mal pravidelný príjem, ak by bol klient nezamestnaný prípadne by nespĺňal určitú sumu čistého príjmu, potom z tohto hľadiska by asi nebolo možné získať úver od banky aj v tom prípade ak by išlo o bezúčelový úver. Banky musia mať nejakú istotu, že peniaze sa im vrátia späť, väčšinou tú istotu si zabezpečia zmenkou ako zabezpečovacím úverovým nástrojom, ale aj stanovením základných minimálnych podmienok pre získanie úveru.

Tab. 5 Otázka č. 4 U ktorej z komerčných zahraničných bánk je najjednoduchšie získať úver prostredníctvom zmenky?

<i>Pobočky zahraničných bánk</i>	<i>Odpovede</i>
<i>mBank S.A.</i>	poskytuje úvery zabezpečené zmenkou
<i>Oberbank AG</i>	zo 4 ponúkaných úverov, dva úvery sú zabezpečené zmenkou
<i>UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a. s.</i>	všetky úvery zabezpečené zmenkou, ktoré sú poskytované pre podnikateľskú klientelu

Pri otázke č. 4 by sme mohli tvrdiť, že najjednoduchšie je získať úver zabezpečený zmenkou v mBank S.A., pričom Oberbank AG nemá všetky ponúkané úvery zabezpečené zmenkou. Pri Unicredit Bank sú všetky úvery zabezpečené zmenkou, ktoré sú poskytované pre podnikateľskú klientelu.

ZÁVER

Je veľmi zaujímavé sledovať celkový kolobeh a proces zmeniek v bankovom sektore. Zaujímavosťou je aj sledovanie, ako sa každým štvrťrokom menia úrokové sadzby. Zároveň aj nekonečnou otázkou pre občanov je nájsť čo najviac možností a spôsobov ako ušetriť na úrokoch pri zabezpečení úveru od banky.

Cieľom teoretickej časti bakalárskej práce bolo vymedzenie základných pojmov súvisiacich so zmenkou. V rámci tejto kapitoly je využitá deskriptívna metóda, pomocou ktorej sme deskriptívne definovali aj blankozmenku a náležitosti vlastnej a cudzej zmenky. Zároveň sme deskriptívnou metódou vymedzili pojem komerčná banka, nakoľko sa v bakalárskej práci zameriavame na využitie zmeniek v bankovom sektore. V druhej kapitole sme využili metódu analýzy, za pomoci ktorej podrobne sú charakterizované pobočky zahraničných bánk a to: mBank S. A., Oberbank AG a UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a. s. V analýze sa zameriavame na poskytované úvery od pobočiek zahraničných bánk, ktoré sú zabezpečované zmenkou. Cieľom empirického výskumu bolo zistiť, ktorá z pobočiek zahraničných bánk na Slovensku ponúka najvýhodnejšie úvery zabezpečené zmenkou. Pomocou komparatívnej metódy sa snažíme zistiť spoločnú črtu pobočiek zahraničných bánk. Zistenia vyhodnocujeme v jednotlivých tabuľkách, v ktorých odpovedáme na výskumné otázky, ktoré sme si stanovili na začiatku práce.

Na základe komparačnej metódy sa podarilo dospieť k nasledovným zisteniam:

1. Pre nových klientov mBank S. A. je úver mPôžička Plus najvýhodnejší zo všetkých troch skúmaných bánk. Na druhej strane, ak sa jedná o stáleho klienta banky z hľadiska poskytnutia úveru môže byť aj úver mRezerva od mBank S. A. alebo aj úvery od Oberbank AG, pričom pri kontokorentnom úvere je vždy počítaný úrok z čerpanej výšky povoleného prečerpania. Na druhej strane čo sa týka spotrebného bezúčelového úveru, tak úroky sa menia každý štvrťrok podľa vývoja trhovej úrokovej sadzby. Čo sa týka UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a. s., táto banka je zameraná predovšetkým na úvery pre podnikateľskú klientelu. Najvýhodnejší z poskytovaných úverov sa zdá byť investičný úver od EIB, ktorý má zníženú úrokovú sadzbu o 0,25 % p.a. Jednoznačne najvýhodnejším úverom pre nových klientov je úver od mBank S. A., pre stálych klientov sa môžeme

rozhodnúť pri všetkých troch bankách v závislosti od našej potreby. Aj keď výhody a nevýhody úverov od bánk sa môžu priebežne v nasledujúcich rokoch meniť.

2. Najvýraznejší rozdiel skúmaných pobočiek zahraničných bánk je pri banke mBank S. A., na základe poskytnutia úveru mPôžička Plus pre nového klienta s 0% úrokom. U Oberbank AG je najvýraznejším rozdielom to, že spomedzi štyroch poskytovaných úverov, dva úvery nie sú zabezpečené zmenkou, ale sú zabezpečené nehnuteľnosťou, čo môže byť v neprospech klienta. U UniCredit Bank sú všetky úvery poskytované pre podnikateľskú klientelu zabezpečované zmenkou.

3. Podmienky získania úverov, ktoré sú zabezpečované zmenkami sa líšia najmä od druhu vybraného úveru. Základnými podmienkami však je, aby išlo o občana SR alebo EÚ s trvalým pobytom na území Slovenska. Pri poskytnutí úverov je podstatou, aby človek mal pravidelný príjem, pretože na druhej strane aj banky musia mať nejakú istotu, že peniaze sa im vrátia späť, väčšinou tú istotu si zabezpečia zmenkou ako zabezpečovacím úverovým nástrojom, ale aj stanovením základných minimálnych podmienok pre získanie úveru.

4. Najjednoduchšie je získať úver zabezpečený zmenkou v mBank S.A., pričom Oberbank AG nemá všetky ponúkané úvery zabezpečené zmenkou. Pri Unicredit Bank sú všetky úvery zabezpečené zmenkou, ktoré sú poskytované pre podnikateľskú klientelu.

Bibliografia

BALKO, L. *Bankové právo*. Bratislava: Elita. 2000. ISBN 8080440697

BELAS, J. a kol., *Řízení úvěrového rizika Sme*. 2013, Žilina , Georg. ISBN 978- 80-8154-017-2

BURTON, I., DREWRY, G. *Legislation and Public Policy*. London: The Macmillan Press LTD. 1981. ISBN 978-1-349-02035-5

CIRÁK, J. *Směnky a směnečné právo : základy směnečného práva a směnečný zákon č. 191/1950 Sb*. Ostrava: Key Publishing. 2007. ISBN 9788087071496

EUROEKONÓM. Bankovníctvo a banky. In *euroekonom* [online]. 13. 05. 2015. Dostupné na internete: <<http://www.euroekonom.sk/financie/bankovnictvo-a-banky/>>

FRIČOVÁ, Z. *Zmenky sú najčastejšie pri dodatočnom zabezpečení úverov*. In *etrend* [online]. 29. 05. 2003. Dostupné na internete: <<https://www.etrend.sk/trend-archiv/rok-/cislo-M%C3%A1j/zmenky-su-najcastejsie-pri-dodatocnom-zabezpeceni-uverov.html>>

GUNIŠOVÁ, B. *Banky: Zvládnutie rizika je meradlom úspechu*. In *dennik.hnonline* [online]. 14. 02. 2008. Dostupné na internete: <<http://dennik.hnonline.sk/ekonomika-a-firmy/295160-banky-zvladnutie-rizika-je-meradlom-uspechu>>

JANČÍKOVÁ, E. *Medzinárodné obchodné financovanie*. Bratislava: Sprint 2. 2013. ISBN 9788089710003

KOVAŘÍK, Z. *Směnka jako zajištění*. PRAHA: C.H. Beck. 2002. ISBN 8071797855

KOVAŘÍK, Z., MAMOJKA, M. *Zmenky*. Bratislava: Komora komerčných právnikov. 1994. ISBN 809672018X

MAKAROVÁ, M. *Výhody a nevýhody zmieniek v hospodárskom živote*. In *etrend* [online]. 11. 11. 1998. Dostupné na internete: <http://www.etrend.sk/trend-archiv/rok-/cislo-November/vyhody-a-nevyhody-zmieniek-v-hospodarskom-zivote.html>

mBank. *mBank S. A. IFRS Účtovná závierka 2015*. In *mbank* [online]. Dostupné na internete: < <https://www.mbank.sk/pdf-web/uzavierky/individualna-uctovna-zavierka-mBank-SA-k-31.12.2015.pdf>>

mBank. *Úvery a pôžičky*. In *mBank* [online]. Dostupné na internete: <<https://www.mbank.sk/individualni/uvery/>>

mBank. *Zoznámte sa s mBank*. In *mbank* [online]. Dostupné na internete: <<https://www.mbank.sk/o-nas/o-banke/>>

Oberbank. *Financovanie*. In *oberbank* [online]. Dostupné na internete: <http://www.oberbank.sk/OBK_webp/OBK/oberbank_sk/Privatkunden/Finanzieren/index.jsp>

Oberbank. *Profil banky*. In *oberbank* [online]. Dostupné na internete: <http://www.oberbank.sk/OBK_webp/OBK/oberbank_sk/Oberbank_AG/DasUnternehmen/index.jsp>

Oberbank. *Účtovná závierka za obdobie k 30. septembru 2015*. In *oberbank* [online]. Dostupné na internete: <http://www.oberbank.sk/OBK_webp/OBK/Informationsobjekte/Downloads/SK/obksk_ei_nzelabs3q15.pdf>

SABO, M., HOLUB, D. *Základy práva pre ekonómov*. Bratislava: Iura Edition, spol. s r. o. 2010. ISBN 978-80-8078-359-4

SITA. *Úver na zmenku – čo to je a ako funguje?* In *webnoviny* [online]. 18. 10. 2015 Dostupné na internete: <<https://www.webnoviny.sk/uver-na-zmenku-co-je-to-a-ako-funguje/>>

STAŇO, M. *Krátky pohľad na kreditné riziko*. In *privatbanka* [online]. 19. 06. 2014. Dostupné na internete: <<https://www.privatbanka.sk/sk/blog/2014/06/kratky-pohlad-na-kreditne-riziko>>

SIDAK, M., ĎURAČINSKÁ, M., kol. *Finančné právo*. Bratislava: C. H. Beck. 2012. ISBN 9788089603046

UNICREDIT BANK. *O banke*. In *unicreditbank* [online]. Dostupné na internete: <<https://www.unicreditbank.sk/sk/o-banke/banka/o-banke.html>>

UNICREDIT BANK. *Úvery*. In *unicreditbank* [online]. Dostupné na internete: <<https://www.unicreditbank.sk/sk/velke-firmy/financovania/pozicky.html#uvery>>

ZÁHORCOVÁ, S., STRÁNSKA, K. *Zmenka v obchodnom styku z pohľadu bankovej a súdnej praxe*. Bratislava: Slovenská obchodná a priemyselná komora. 2001. ISBN 8085588919